20shoo

گروه آموزشی بیست شو

برای دریافت پاسخنامه سوالات به سایت زیر مراجعه فرمایید

www.20shoo.ir

کلیه حقوق مادی و معنوی این سوالات متعلق به گروه آموزشی بیســـ۲۰ـت شو می باشد و کپی برداری و استفاده بدون ذکر منبع از لحاظ شرعی و قانونی مجاز نمی باشد

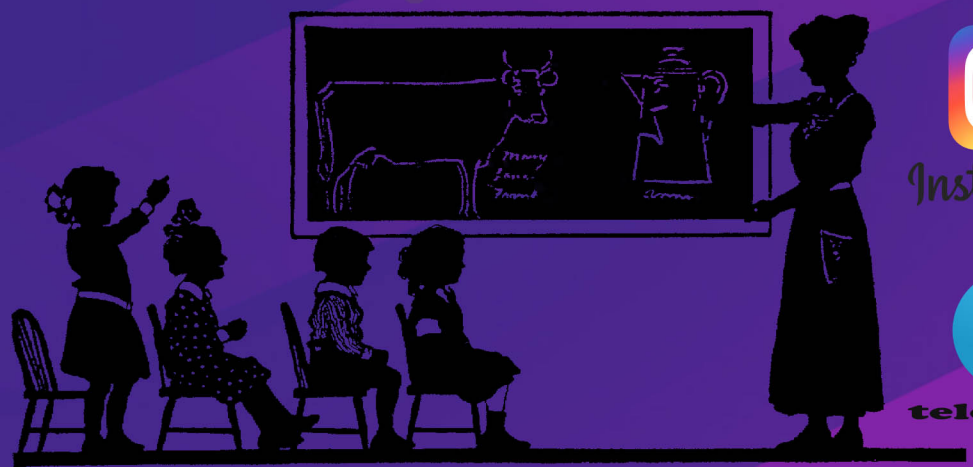

20shoo.ir

Instagram

@ir20shoo

telegram

ادبیات فارسی دوازدهم فصل دوم تشریحی

WWW.20SHOO.IR

ادبیات پایداری

۱ – در بیت «پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته‌جان شنو یکی پند»، «سوخته‌جان» چه کسی است؟

۲ – تلمیح به کار رفته در بیت زیر را در یک سطر توضیح دهید.

«با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»

۳ – در بیت: «ای مشت زمین بر آسمان شو/ بر وی بنواز ضربتی چند» ، واژگان مشخص شده چه آرایه ای پدید می آورند؟

۴ – مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید.

«خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کُنش آن خانه که بیت الحزن است»

۵ – مصراع: «جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن» را از شیوهٔ بلاغی به شیوهٔ عادی برگردانید.

۶ – فرخی یزدی، در بیت آخر، خود را با کدام ویژگی معرّفی می‌کند؟

۷ – بیت زیر به شیوهٔ بلاغی سروده شده است؛ آن را به یک جملهٔ عادی برگردانید.

«چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند»

۸ – هریک از ابیات گروه «الف» با کدام آرایهٔ گروه «ب» ارتباط دارد؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافه است.)

«الف»	«ب»
الف) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دلبند	تلمیح
ب) مُستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچهٔ خاموش، بلبل را به گفتار آورد	اسلوب معادله
ج) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	حُسن تعلیل
	تضمین

۹ – هر یک از ابیات زیر، بر چه مفهومی تأکید دارد؟

الف) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است

ب) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ و کجا بود؟ و کی‌اش نام نهادند؟

۱۰ – کدام‌یک از ترکیب‌های مشخص‌شده، مجاز است؟ مفهوم آن را بنویسید.

«نالهٔ مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است»

۱۱ – با توجه به بیت «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت»، در نظر خردمندان چه کسی محترم است؟

۱۲ – از متن درس، چهار ترکیب وصفی که اهمیّت املایی داشته باشند، بیابید و بنویسید.

۱۳ – با توجّه به ادبیّات پایداری، مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید.

جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است

(عارف قزوینی)

فرّخی ز جان و دل می‌کند در این محفل دل نثار استقلال، جان فدای آزادی

(فرخی یزدی)

۱۴ – به غزل‌هایی که محتوای آنها بیشتر مسائل سیاسی و اجتماعی است، غزل اجتماعی می‌گویند؛ در عصر مشروطه با توجّه به دگرگونی‌های سیاسی و اجتماعی، این نوع غزل رواج یافت؛ در سروده‌های شاعرانی چون محمدتقی بهار، عارف قزوینی و فرّخی یزدی می‌توان نمونه‌های آن را یافت.

از این دیدگاه، متن درس را تحلیل و بررسی کنید.

۱۵ – در متن درس، مقصود از موارد زیر چیست؟

الف) رفیقی که به طَرْف چمن است

ب) مردم صاحب‌قلم

تمامی حقوق مادی و معنوی این سوالات متعلق به گروه آموزشی بیست شو می باشد

۱۶ - شعر «آزادی» نمونه‌ای از اشعار وطنی عارف قزوینی است که به سلطهٔ بیگانگان و بیدادگری محمدعلی شاه اشاره دارد؛ با توجّه به این نکته معنی و مفهوم بیت‌های زیر را بنویسید.

«آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است

خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کُنش آن خانه که بیت‌الحَزَن است»

۱۷ - در بیت زیر، «نهاد» و «مسند» را مشخّص کنید.

در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت

۱۸ - معنای واژهٔ «همّت» را در بیت‌های زیر بررسی کنید.

الف) همّت اگر سلسله‌جنبان شود مور تواند که سلیمان شود (وحشی بافقی)

ب) همّتم بدرقهٔ راه کن ای طایر قدس که دراز است ره مقصد و من نو سفرم (حافظ)

۱۹ - مفهوم مشترک سروده‌های زیر را بنویسید.

شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته مپسند (بهار)

دلا، خموشی چرا؟ چو خُم نجوشی چرا؟ / برون شد از پرده راز، تو پرده‌پوشی چرا؟ (عارف قزوینی)

۲۰ - معنی و مفهوم بیت زیر را به نثر روان بنویسید.

«بفکن ز پی این اساس تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند»

۲۱ - شعرهای «دماوندیه» و «مست و هشیار» را از نظر قالب مقایسه کنید.

۲۲ - در بیت‌های زیر، استعاره‌ها را مشخّص کنید و مفهوم هریک را بنویسید.

از سیم به سر یکی کُلَه‌خود ز آهن به میان یکی کمربند

پنهان مکن آتش درون را زین سوخته‌جان، شنو یکی پند

۲۳ - در کدام بیت‌ها آرایهٔ «حُسن‌تعلیل» به‌کار رفته است؟ دلیل خود را بنویسید.

۲۴ - در بیت‌های زیر، ترکیب‌های اضافی را مشخّص کنید.

الف) تو مشتِ درشتِ روزگاری از گردشِ قرن‌ها پس‌افکند

ب) زین بی‌خردانِ سِفله بِستان دادِ دل مردمِ خردمند

۲۵ - معادل معنایی واژه‌های مشخص‌شده را در متن درس بیابید.

سریرمُلک عطا داد کردگار تو را / به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد (ظهیرالدّین فاریابی)

دردناک است که در دام شغال افتد شیر / یا که محتاج فرومایه شود، مرد کریم (شهریار)

۲۶ - محمّدتقی بهار شعر دماوندیه را در سال ۱۳۰۱ هجری شمسی سرود. در این سال به تحریک بیگانگان، هرج و مرج قلمی و اجتماعی و هتّاکی‌ها در مطبوعات و آزار وطن‌خواهان و سستی کارِ دولت مرکزی بروز کرده بود. بهار این قصیده را با تأثیرپذیری از این معانی گفته است؛ باتوجّه به این نکته، به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

الف) مقصود شاعر از «دماوند» و «سوخته‌جان» چیست؟

ب) چرا شاعر خطاب به «دماوند» چنین می‌گوید؟

«تو قلب فسردهٔ زمینی از درد، ورم نموده یک چند»

۲۷ - با توجّه به بیت‌های زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

با آن‌که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

در دفترِ زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت

الف) دربارهٔ تلمیح به کار رفته در بیت اوّل توضیح دهید.

ب) مصراع‌های مشخّص‌شده را با توجه به آرایهٔ «کنایه» بررسی کنید.

۲۸ - شعر «دفتر زمانه» سرودهٔ کدام شاعر است؟

۲۹ - در بیت «با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»، مفهوم کنایی مصراع اول را بنویسید.

تمامی حقوق مادی و معنوی این سوالات متعلق به گروه آموزشی بیست شو می باشد

۳۰ - در بیت «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت»، به اعتقاد خردمندان، چه کسی مورد احترام است؟

۳۱ - جمله کنایی بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت»، چیست و کنایه از چیست؟

۳۲ - مفهوم مقابل مفهوم مصراع «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم» کدام است؟

الف) زیر فلک نیست هیچ جنس و دگر هست / هست به نوعی ز دهر نام شکسته

ب) هر که در مهتری گذارد گام / زین دو نام آوری بر آرد نام

۳۳ - در بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتّی که مردم صاحب قلم نداشت»، در مورد نقش دستوری ضمیر «ش» و نقش مرجع آن، کدام گزینه درست است؟

الف) مضافٌ الیه – نهاد

ب) نهاد – نهاد

پ) نهاد – مفعول

۳۴ - بیت «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت» چند جمله دارد؟ مشخص کنید.

۳۵ - در بیت «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت» نوع جمله‌ها را از نظر «بلاغی و عادی» مشخص کنید.

۳۶ - در بیت «آن کسی را که در این مُلک، سلیمان کردیم/ ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است»، واژه‌ای وجود دارد که مترادف (هم‌معنای) آن در یکی از ابیات زیر نیز آمده است، واژهٔ مورد نظر و هم‌معنای آن را مشخص کنید.

الف) اسم اعظم بکند کار خود ای دل خوش باش / که به تلبیس و حیل دیو مسلمان نشود

ب) آسمان بار امانت نتواست کشید / قرعهٔ کار به نام من دیوانه زدند

۳۷ - در مصراع اول بیت «آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم/ ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است» به ترتیب، نقش‌های «مسند» و «نهاد» را مشخص کنید.

۳۸ - در بیت «آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم / ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است» به ترتیب نقش دستوری واژه‌های «این» و «او» را مشخص کنید.

۳۹ - در مصراع دوم بیت «آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم / ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است» مشبّه و مشبّهٌ به را مشخص کنید.

۴۰ - در بیت «آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است» به چه مفهومی اشاره دارد؟

۴۱ - در بیت «جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است» نقش دستوری «جامه» را در جمله‌های دوم و سوم بنویسید.

۴۲ - بیت «جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»، به چه مفهومی اشاره دارد؟

۴۳ - در بیت «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است» نقش دستوری واژه‌های «خانه» را به ترتیب بنویسید.

۴۴ - بیت «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است» به چه مفهومی اشاره دارد؟

۴۵ - در بیت «فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش / بنمایید که هرکس نکند، مثل من است» به چه مفهومی اشاره دارد؟

۴۶ - در بیت «فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش / بنمایید که هرکس نکند، مثل من است» زمان و نوع فعل‌ها را به ترتیب مشخص کنید.

۴۷ - در بیت زیر، در مورد قسمت مشخص شده، کدام گزینه نادرست است؟

ای مادر سر سپید بشنو این پند سیاه بخت فرزند

الف) منادا است.

ب) نهاد است.

پ) استعاره دارد.

۴۸ - در کدام بیت‌ها، یکی از ارکان جمله حذف شده است؟ نوع حذف را مشخّص کنید.

۴۹ - کدام‌یک از ترکیب ها و واژه‌های مشخّص‌شده، مفهوم مجازی دارند؟ دلایل خود را بنویسید.

الف) در بیت‌الحزان درآمد و نالید؛ چنانچه هر پرنده بر بالای سر یعقوب بود، بنالید. (قصص الانبیا)

ب) نالهٔ مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس، همچو من است (حافظ)

تمامی حقوق مادی و معنوی این سوالات متعلق به گروه آموزشی بیست شو می باشد

پ) بدین شکستهٔ بیت‌الحزان که می‌آرد / نشان یوسف دل از چَهِ زنخدانش؟ (حافظ)

۵۰ - غزل زیر با مطلعِ «نالهٔ مرغ اسیر، این‌همه بهر وطن است / مَسلَکِ مرغِ گرفتارِ قفس، هم چو من است» از کیست؟

۵۱ - مفهوم مخالف مصراع اول بیت «چو خواهی که نامت رود بر زبان / مکن نام نیک بزرگان نهان» در گزینهٔ «دو» نیز آمده است.

الف) درست است.

ب) نادرست است.

۱: زیر فلک نیست هیچ جنس وگر هست — هست به نوعی ز دهر نام شکسته

۲: هر که در مهتری گذارد گام — زین دو نام آوری بر آورد نام

۳: در دفتر زمانه فتد نامش از قلم — هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت

۵۲ - در بیت «با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»، واژه‌ای وجود دارد که در یکی از گزینه‌های زیر معنای آن ذکر شده است؛ آن واژه و معنای آن را مشخص کنید.

الف) ز بهرِ بزرگان ایران زمین — بر آرامش این رنج کردن گزین

ب) نپندارم که هجرانت گذارد — که از وصل تو دلتنگی شود شاد

۵۳ - در مصراع دوم کدام گزینه، یک نقش دستوری حذف شده است که در مصراع دوم بیت «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت» نیز همان نقش دستوری، محذوف است؟

الف) انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی — چون فرّخی، موافق ثابت‌قدم نداشت

ب) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم — هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت

پ) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است — ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

۵۴ - در بیت «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت»، کدام واژه در معنای «مجازی» به کار رفته است؟

الف) فکر ب) جامعه پ) خرد

۵۵ - در بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتّی که مردم صاحب قلم نداشت»، ضمیر پیوستهٔ «ش» مضافٌ‌الیه است و مرجع آن واژهٔ «ملّت» در مصراع دوم است که نقش دستوری «نهاد» دارد.

الف) درست است.

ب) نادرست است.

۵۶ - در مصراع اول بیت «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت» مجاز و مفهوم آن را مشخص کنید.

۵۷ - در مورد آرایه‌های بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتّی که مردم صاحب قلم نداشت» کدام گزینه درست است؟

الف) کنایه، تشبیه، تکرار

ب) استعاره، کنایه، جناس

۵۸ - در بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتّی که مردم صاحب قلم نداشت»، ضمیر «ش» چه نقشی دارد؟ مرجع آن در چه نقشی به کار رفته است؟

۵۹ - در مورد آرایه‌های بیت «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت» کدام گزینه درست است؟

الف) جناس ناقص، تکرار، واج‌آرایی، تضاد، تناسب

ب) موازنه، جناس تام، واج‌آرایی، تضاد، جناس ناقص

۶۰ - در بیت «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت/آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت» چه واژهای، در کدام نقش دستوری و به چه قرینه‌ای حذف شده است؟

الف(من، در نقش «نهاد»، به قرینهٔ لفظی محذوف است .

ب(دل، در نقش «نهاد»، به قرینهٔ لفظی محذوف است .

پ(دل، در نقش «مفعول»، به قرینهٔ معنوی محذوف است.

تمامی حقوق مادی و معنوی این سوالات متعلق به گروه آموزشی بیست شو می باشد

۶۱ - در بیت «آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم / ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است» واژه‌ای وجود دارد که مفهوم مخالف آن در یکی از ابیات زیر نیز آمده است؛ واژه و معنای مخالف آن را مشخص کنید.

الف) بعد از کیان به ملک سلیمان نداد کس / این ساز و این خزینه و این لشکر گران

ب) دامن دوست به دست آر و ز دشمن بگسل / مرد یزدان شو و فارغ گذر از اهرمنان

۶۲ - در بیت «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت/ آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت» نقش دستوری واژه‌های «غم» را به ترتیب مشخص کنید.

۶۳ - در بیت «آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم / ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است» به ترتیب، منظور از «این مُلک» و «اهرمن» چیست؟

۶۴ - در بیت «جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است» نهاد جمله‌های اول و دوم را مشخص کنید.

۶۵ - در بیت «جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است» کدام واژه‌ها نقش دستوری یکسان ندارند؟

الف) جامه، جامه ب) غرقه، کم

۶۶ - بیت «جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است» چند جمله دارد؟

۶۷ - در بیت «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است» کدام واژه‌ها به ترتیب «مشبهٌ به» و «مجاز» هستند؟

۶۸ - در بیت «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است» استعاره و مفهوم آن را بنویسید.

۶۹ - در بیت «فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش / بنمایید که هرکس نکند، مثل من است» به ترتیب کدام نقش‌های دستوری به قرینهٔ لفظی محذوف است؟

۷۰ - در مصراع دوم بیت «فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش / بنمایید که هرکس نکند، مثل من است» کدام واژه نقش دستوری «مفعول» دارد؟

گروه آموزشی بیست شو
WWW.20SHOO.IR